

זצוקללה"ה, כשמידי פעם היה מבקש ממנו למסור את דעתו, דעת תורה טהורה, בפורומים מיוחדים ובבעיות עדינות שהוצרכה בהירות מיוחדת במסירת הדברים ודייקנות מירבית. (ראה לדוגמא בספר דעת שרגא מאמרי חינוך מאמר טז.) והוא היה מיחידי הסגולה שקיבלו הזמנות ממרן זצ"ל לשמחות שבביתו.

עמוקים היו קשריו עם כ"ק האדמו"ר הבית ישראל זצ"ל מגור. הם ניהלו בשיתוף הרבה עסקי ציבור שהשתיקה עדיין יפה להם, ונשאו יחד בעול צרותיהם של ת"ח ומשפחות קשי יום ומרי נפש.

ובמיוחד רשכבה"ג מרן ראש הישיבה זצ"ל - שנפשו היתה קשורה בנפשו והעיד על עצמו, שמעולם לא עשה שום צעד מבלי להתייעץ ולשקול את הדברים עימו, וכפני שהתבטא בימי השבעה: "עשרות שנים התייעצתי עמו, ותמיד נתן לי את העצה הטובה" (וראה בארוכה בפרק הקודם.) ואף היה מפנה רבים מהפונים אליו שיתיעצו עימו. סיפר אחד מראשי הישיבות שליט"א, שעוד לפני שנים רבות נכנס להתייעץ עם מרן זצ"ל. הנושא היה מורכב, ולאחר מחשבה אמר לו מרן זצ"ל "העניין דורש שיקול דעת מעמיק, ואיני יכול להכריע בלי רבי שרגא גרוסברד, אז או תלך אתה בעצמך אליו, או אחכה עד שיבוא אלי".

אף ראשי השלטון החילוני בארץ ישראל שבאו עמו במגע, ראו בו דמות מופת של חכימא דיהודאי, ולא פעם היו מתייעצים עמו ומבקשים את הכרעתו בבעיות מדיניות ובינלאומיות סבוכות שנקלעו אליהן, והוא בפיקחותו ובחכמת התורה מילטם ביום רעה.

פרק ט"ז משכיל אל דל

...מי שמופרש מפניות עצמיות ונגיעות אישיות, הוא מפקיר עצמו כמדבר, לא חדל מלחשוב מחשבות ולטכס עצות איך להרבות תורה בישראל ואיך להרבות כבוד שמים, ולא חס על עצמו כלל. חסד ומעשים טובים זורמים מתוכו בשפע, הלב והמוח נתונים המה לציבור, לכלל ישראל, להרמת קרן התורה ולקידוש שמו יתברך.

דעת שרגא פרשת חוקת
(במדבר כא, יח)

פינה מיוחדת היתה שמורה בליבו הטהור של רבי שרגא לאנשים שבורי לב ודכאי רוח, והוא עשה ככל יכולתו להקל מעליהם את יגונם ולשמחם. הוא נהג להקציב מהמשכורת החודשית סכום כסף מסויים בעבור צורכי הבית, ואת השאר נתן לצדקה. הוא הקפיד לנהוג כדעת הגר"א להפריש חומש למעשר כספים, גם בעיתות מצוקה ומחסור. ופעם בערב חג הפסח, כאשר צורכי הבית היו מרובים, ביקשו ממנו סכום כסף גדול מתמיד, השיב שכבר נתן את החלק הגדול של המשכורת לצדקה, ונאלצו לקחת הלוואה בעבור צרכי החג.

יחד עם הרבנית ע"ה גידל בביתו ילדים ניצולי שואה יתומים או מבתים שבורים, כשהם משמשים להם אב ואם במלוא מובן המילה. הוא דאג להם לכל צורכיהם, ואף דאג להשיאם בכבוד.

בתים רבים בישראל נבנו על ידיו, עוד שנים רבות לפני שהשיא את צאצאיו, כשהוא דואג לכל: מדירה ורהיטים ועד חתונה וזרי פרחים. פעם התבטא: "כשאני מחתן ילד יתום או מבית שבור, שמחתי גדולה יותר מאשר

בנישואי בני". ולא פעם ערכו חתונה בביתם הצר שבתל אביב לפליטי שואה שאין להם מכר וגואל, כשהבית נהפך למטבח ציבורי ואולם שמחות כאחד, והוא עומד עליהם להרבות בשמחת חתן וכלה.

כל נכה רוח וקשה יום מצא בביתו בית חם. את כולם קיבל בסבר פנים יפות ונתן להם הרגשה שהם בני בית טבעיים ורצויים. מעשה היה בחולה רוח שהחליט להשתכן בביתו בקביעות, תוך שהרבנית מטפלת בכל צרכיו בהתמסרות עילאית, ואף על פי שהתנהגותו היתה למורת רוחו, לא אמר לו מאומה. בני ביתו שנקעה נפשם מהתנהגותו הבלתי נסבלת של "אורחם", חפצו לסלקו מן הבית. רבי שרגא התעקש ואמר: "אם הוא יסולק, גם אני הולך איתו".

נוסף על כך, ביתו שימש כבית ועד לחכמים, ורבים מגדולי ישראל וראשי ישיבות היו מתאכסנים אצלו בקביעות, כשהוא משתדל להנעים את שהותם. כשהגיעו ראשי ישיבות ורבנים שהגיעו לצורך מגבית באזור גוש דן, היה גוזל מזמנו, מתלווה אליהם, מציג אותם בפני נדיבים, ומלמדם פרק בהלכות גביית ממון. הגה"צ רבי חיים זייציק זצ"ל, שנהג להתאכסן בביתו שבתל אביב ולאחר מכן בבני ברק, היטיב להגדיר את ההרגשה הטובה שהשרה על האורחים, באומרו: "אחרי יום אחד שהייתי בביתו, לא ידעתי אם אני אורח אצלו והוא בעל הבית, או הוא אורח שלי ואני בעל הבית".

בחורים שגלו למקום תורה בישיבותיה של בני ברק - עודד וקירב, קבע עימם חברותא בשביל לקדם בלימודם, ואירחם בביתו כשהוא נוטע בהם את התחושה ה"ביתית" שכה חסרה להם.

תחת ידו עברו סכומי עתק של כספי צדקות ותמיכה במשפחות תלמידי חכמים. פעמים רבות היה נוסע בעצמו לפקוד בתי נדיבים בעבור משפחות של תלמידי חכמים. גם בערבי פסחים - במשך חמישים שנה (!) היה נוהג לעזוב את ביתו למשך שבוע שלם מבוקר ועד ערב, ומכתת את רגליו בין בתי נדיבים בערי ועירות ישראל, ולפעמים ביחד עם הגה"צ רבי דוב לפין

זצ"ל ולהבחל"ח הגה"צ רבי הירש פלאי שליט"א, ועוד, כדי להקל על משפחות תלמידי חכמים במצוקה שלקח על עצמו כעול תמידי לדאוג לצורכיהם ולסייע בעדם.

מחשבה רבה השקיע איך לעזור לזולת בלי לביישו. גם כשהלך לגייס סכומי צדקה, העדיף ככל האפשר לא לדעת למי מיועד הכסף. ברוב חכמתו מצא תמיד דרכים לעזור לזולת בלי שירגיש שהוא נעזר, ופעם התבטא "יותר קל לי לאסוף כסף מאשר לחלק אותו מבלי לבייש את המקבל".¹²³⁴⁵⁶⁷ באחת ההזדמנויות שחילק כספים לאברכים ממקום תורה ידוע, המיר את הכסף לדולרים ושלח את בנו שיבלחט"א לחלק לאותם אברכים, בנותנו את התחושה שהכסף הגיע מאמריקה כדי לחלקו לאברכי אותו כולל.¹²³⁴⁵⁶⁷

בשביל לעזור לזולת לא חס על עצמו במאומה, אלא הקדיש מזמנו היקר ואף נתן את כבודו לבז בשביל לסייע ולעזור לזולת.

במשך תקופה ארוכה היה 'נעלם' בשעות הערב מהבית עד לשעות הלילה המאוחרות. לשאלת ילדיו, סירבו הוא והרבנית לגלות מאומה. עד שלימים נודע הדבר מבעל המעשה בעצמו: אדם אמיד ומוכר פשט את הרגל וירד מנכסיו, הסתבך בחובות עם אנשי דלא מעלי. הם רדפו אותו, הציקו לו וירדו לחייו. הם היו מגיעים לילה לילה אל ביתו, צועקים עליו, מבזים אותו ומאיימים עליו. כך נמשך הדבר תקופה ארוכה, כשאף אחד אינו מצליח לעזור לו. בני ביתו ברחו מן הבית, והוא נאלץ לספוג את הכל לבד, עד שנקלע למצוקה נפשית חריפה.

כשנודע הדבר לרבי שרגא, החליט מיד שבשעות הערב והלילה הוא עוזב את הבית ואת הכל, והולך לשהות במחיצתו של אותו פושט רגל, כשהוא מקבל על עצמו את כל הצעקות, האיומים והבזיונות, ואף מנסה לפשר ביניהם. כך נמשך הדבר תקופה ארוכה, עד שבחכמתו מילט אותו ממצוקתו, והצליח לעזור לו לעלות בחזרה אל דרך המלך.

תחילתו חסד וסופו חסד. גם כשבחר לעצמו את חלקת מנוחתו עד כי יבוא שילה. השיקול היחידי היה שיקול של חסד.

הוא קבע את מקום מנוחתו במרומי הר הזיתים, בסמוך לציונו של דודו, מרן המשגיח הגה"צ רבי אבא זצ"ל. למרות העובדה שאמו הצדקנית טמונה בבית החיים דבני ברק, ואף על פי שבשל כך יהיה קשה לפקוד את ציונו בתדירות, ובפרט בגלל הסכנה הבטחונית שכבר בערוב ימיו החלה לצוץ במלוא חריפותה, וכידוע מהספרים הקדושים את הטובה הגדולה שיש לנפטרים כשפוקדים את ציונם (ס"ח ס"י ת"נ). בכל זאת הוא לא רצה לוותר על המקום הזה, ואף נתן לכך נימוק עמוק שלימד יותר מכל על גודל נפשו. הנימוק היה, היות שהדוד רבי אבא לא השאיר אחריו שם ושארית (- כולם נהרגו עק"ה בשואה), כשיבואו לקברי, יפקדו גם את קברו ויגידו עליו קדיש...

מאות רבים של אנשים לא מוכרים למשפחתו, באו אחרי הסתלקותו לקונן את אבדתם האישית, והסיפורים חוזרים על עצמם. 'נהג דן' שנתקל בבעיות בחינוך ילדיו, והוא פתר לו אותם על אתר. אדם אלמוני מאחת ערי השדה שרבי שרגא סידר את כל בניו בישיבות הקדושות וזכה על ידי כך לדורות ישרים. ראש ישיבה מבוגר שעוד בתל אביב סבל מבידודות וממצוקה כספית, וללא הודעה מוקדמת קיבל פתאום "משכורת" של חודש ממנו. אחד מגדולי המוסר שקיבל ממנו משלוח מנות כשבתוכו מוסתר בצורה מתוחכמת סכום כסף גדול שהיה נחוץ לו לרפואתו. אדמו"ר פלוני מזקני האדמו"רים שבחכמתו הצליח לתת לו מתת כסף מידי פעם בצורה מכובדת. עובדי המשרד, מנהלים ומחנכים שקיבלו לפתע - בזמן המתאים עזרה כספית או מוראלית, דברי עידוד ומילה מתאימה שסייע בעדם בהתמודדות היום יומית.

אנשים מכל גוני הקשת: חסידים וליטאים, אשכנזים וספרדים, גדולי תורה והמוני עם - כולם התבטאו באותו נוסח "רבי שרגא הציל אותי", או "רבי שרגא היה לי כאבא", כאח אהוב וכידיד מסור.

